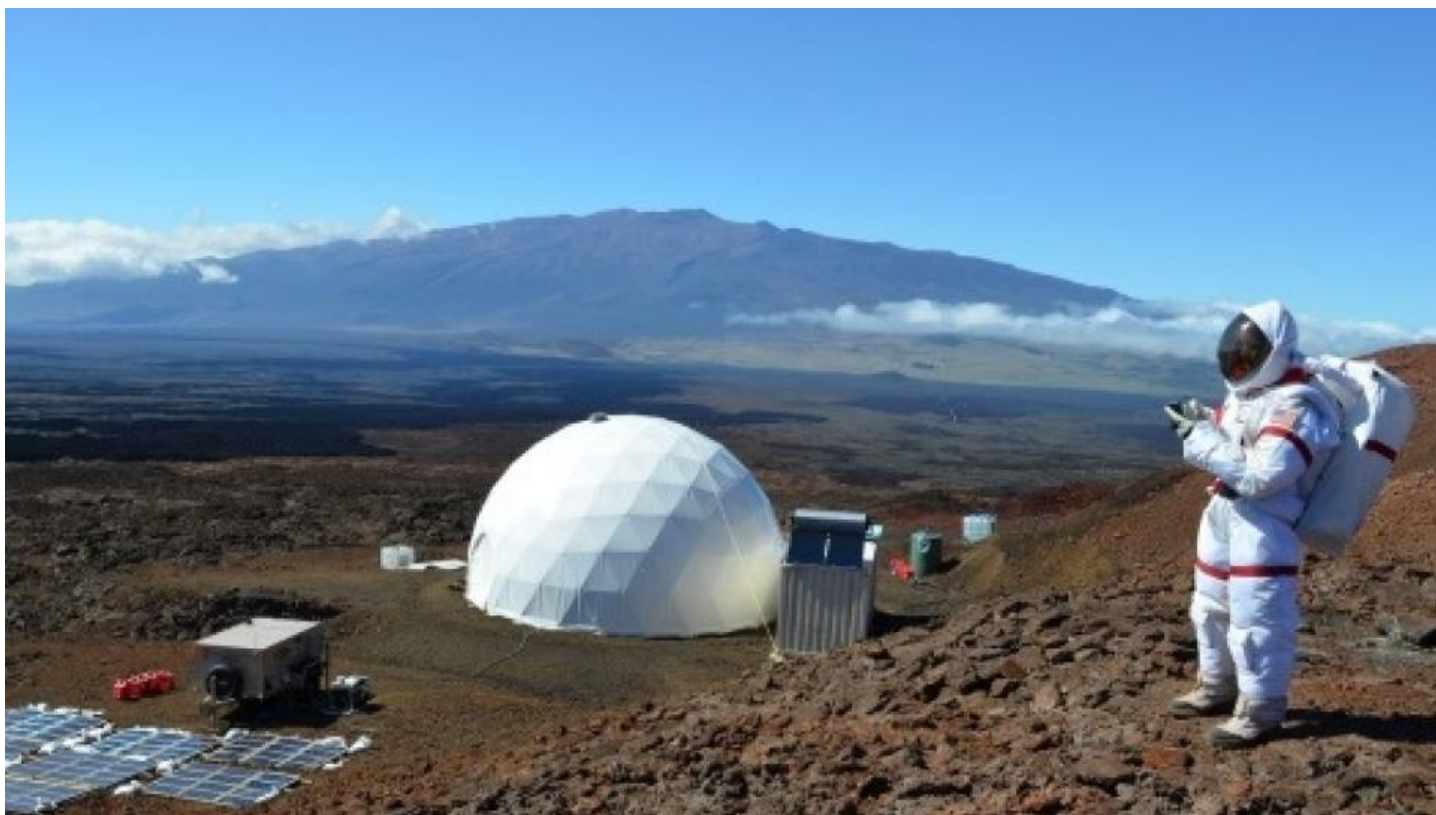

Vy jste ještě nezkoušeli, jaké to bude na Marsu?

15. září 2015

Na havajské nejvyšší hoře Mauna Loa probíhá simulace marsovských podmínek | foto: Sian Proctor/HI-SEAS

Se simulacemi, které napodobují cestu na Mars a pobyt na této planetě, se v posledních letech roztrhl pytel. Nabízejí se pobyty trvající jeden týden i půldruhého roku a vyzkoušet si, jaké by to tak na rudé planetě mohlo být, můžete v Arktidě, v poušti v americkém státě Utah, na Floridě v hloubce šest kilometrů pod hladinou moře nebo třeba na havajské nejvyšší hoře. Právě tam začal dosud nejdelší experiment svého druhu v USA.

28. srpna se šest vědců – dvě Američanky, dva Američané, Francouz a Němka - nechalo na rok uzavřít do hermeticky izolovaného kopule, která se nachází ve výšce asi 2500 metrů nad mořem na svahu havajské sopky Mauna Loa. Každý z nich má dovoleno lehátko, pracovní stůl, omezený přístup k internetu a krátké vycházky výlučně ve skafandru.

Cílem tohoto experimentu je prověřit, jestli je život při tak dlouhé izolaci možný. A to nejen po stránce biologické a ekologické, ale i sociální. Psychologové budou zkoumat, zda se posádka nerozpadne na menší skupinky, jak často bude mezi jejími členy docházet k hádkám nebo zda se některý z nich ujme vůdčí role. Podobné zadání si ale před pěti lety uložila dosud nejdelší marsovská simulace, moskevský experiment Mars 500. Už bezprostředně po jeho zakončení v listopadu roku 2011 bylo patrné, že se tamní

šestičlenná posádka nerozpadla ani po roce a půl stráveném v izolaci. Podrobnější závěry psychologických pozorování ale výzkumníci zveřejnili až letos. Seznámit se s nimi můžete v knize **Mars 500**, která pro nakladatelství Academia sestavili psychologové Iva Šolcová, Iva Stuchlíková a Vadim Guščin. V zásadě platí, že 520 dnů trvající experiment přinesl výzkumníkům jen příjemná překvapení a jeho účastníci si přirostli k srdci.

Byla-li ruská simulovaná výprava na Mars tak úspěšná, můžeme se oprávněně ptát, proč ji teď Američané potřebují za drahé peníze napodobovat. Jednak je to otázka prestiže, která provází americko-ruské vesmírné soupeření už od dob studené války. Navíc je zapotřebí vzít parametry obou experimentů. Americká mise bude sice o půl roku kratší, pozoruhodná je ale svým složením. Účastní se jí smíšená posádka tří mužů a tří žen, zatímco Rusové se ženám na palubě spíše snažili vyhnout. Zatímco **Vadim Guščin** to zdůvodňuje tím, že ženy mají jiné hygienické nároky a spotřebují více vody, **Iva Šolcová** připomíná i starší ruské experimenty, během nichž se smíšené posádky rozpadly. S oběma psychology natáčela redaktorka Tereza Burianová.

autor: Tereza Burianová